

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE**

**DECIZIE**

**18 septembrie 2019**

**mun. Chișinău**

Colegiul Penal în următoarea componență:  
președinte  
judecători

**Diaconu Iurie**  
**Catan Liliana**  
**Guzun Ion**

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2019, în cauza penală privindu-l pe

**PERCIULEAC Piotr xxxx**

**Termenul de examinare a cauzei:**

***Prima instanță:*** 25.07.2018 – 06.12.2018;

***Instanța de apel:*** 08.02.2019 – 14.05.2019;

***Instanța de recurs:*** 12.07.2019 – 18.09.2019.

**c o n s t a t ă:**

**1.** Prin sentința Judecătoriei Criuleni (sediul central) din 6 decembrie 2018, adoptată în conformitate cu art. 364<sup>1</sup> Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Perciuleac P. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal la pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 160 ore.

**2.** Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că, Perciuleac P., la 6 iunie 2018, în intervalul de timp dintre orele 07:25 - 21:30, timpul nu a fost posibil de stabilit cu exactitate, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria lui Calancea R., situată în sat. xxxx, r-nul xxxx, de unde pe ascuns a sustras un notebook de model „Dell” de culoare neagră, seria 3721-3510, în valoare de 7000 lei, după care cu bunurile sustrase a părăsit locul comiterii infracțiunii, prin ce i-a cauzat victimei un prejudiciu material considerabil.

Pe baza stării de fapt expuse supra, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere în domiciliu, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

**3.** Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul prevăzut de

art. 401-402 Cod de procedură penală, fără a contesta vinovăția inculpatului, a fost atacată cu apel de către procuror, în partea stabilirii pedepsei. Acuzatorul a solicitat casarea sentinței din motivul blândeții pedepsei și din motivul respingerii cererii privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Perciuleac P. să fie declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal și să fie condamnat la închisoare pe un termen de 2 (doi) ani și 8 (opt) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În conformitate cu prevederile art. 227-229 Cod de procedură penală de la inculpat să se dispună încasarea cheltuielilor judiciare suportate de organul de urmărire penală pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală în mărime de 103 lei.

În motivarea cererii de apel procurorul a invocat că pedeapsa aplicată lui Perciuleac P., este prea blândă și nu va putea în nici un fel să prevină sau să corijeze personalitatea acestuia pe viitor. Aplicarea unei pedepse neprivative de libertate va duce la încurajarea pe viitor a comiterii infracțiunilor similare de către alte persoane.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2019, apelul declarat a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței, fără careva modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a consemnat că partea acuzării este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina inculpatului, criticând hotărârea primei instanțe referitor la aplicarea pedepsei și neîncasarea cheltuielilor de judecată.

În ședința Curții de Apel, inculpatul Perciuleac P., deși a fost legal citat, nu s-a prezentat și nici nu a anunțat instanța despre motivele absenței sale. Prin ordonanța procurorului din 29.03.2019 în privința acestuia a fost dispusă aducerea silită. Prin răspunsul parvenit s-a adus la cunoștința instanței că au fost întreprinse un șir de măsuri speciale de investigații în vederea aflării locului lui, însă nu a fost posibilă depistarea exactă a acestuia.

Perciuleac P., prin încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 09.04.2019 a fost anunțat în căutare, iar potrivit răspunsului Inspectoratului de Poliție Criuleni din 22.04.2019 în privința inculpatului a fost pornit dosarul de căutare nr. xxxx, motiv din care instanța a conchis că dânsul se sustrage de la judecată și astfel, cauza urmând a fi examinată în lipsa inculpatului, dar cu participarea apărătorului acestuia Mîrzîncu A., nefiind astfel încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil. Instanța de judecată a întreprins măsurile necesare de asigurare a prezenței inculpatului la ședința de judecată a Curții de Apel și audiind opinia participanților la proces, în baza art. 321 Cod de procedură penală, a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa inculpatului, deoarece inculpatul se eschivează de a se prezenta în instanță.

Referitor la criticele procurorului, instanța a consemnat că, la adoptarea sentinței, individualizând pedeapsa, instanța de fond a respectat prevederile art. 96, art. 385 alin. (1) și art. 394 alin. (1) și alin. (2) Cod procedură penală, conform cărora instanța este obligată să indice în partea descriptivă a sentinței care sunt circumstanțele care atenuază sau agravează răspunderea inculpatului, datele care caracterizează persoana inculpatului, precum și

motivele soluției adoptate referitoare la stabilirea pedepsei sau la liberarea de pedeapsă penală.

Prin urmare, argumentele procurorului sunt neîntemeiate, sentința instanței fiind bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art. 394 Cod de procedură penală.

Analizând temeiurile invocate pentru apel în cauza dată, în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, instanța a considerat, că în prezenta speța nici unul din acestea nu și-au găsit confirmarea, iar instanța de fond și-a motivat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 77, 78 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului Perciuleac P., stabilită conform sancțiunii art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, ținând cont și de prevederile art. 364<sup>1</sup> alin. (8) Cod de procedură penală.

Inculpatul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, cauza fiind examinată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364<sup>1</sup> Cod de procedură penală, în acest caz, trebuie luate în vedere, în egală măsură persoana inculpatului și respectiv, reeducarea și reintegrarea sa socială, cât și dimensiunea fenomenului infracțional și așteptările societății față de mecanismul justiției penale, pentru a realiza o proporționalitate reală între aceste aspecte. Pedeapsa se consideră echitabilă când aceasta impune inculpatului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți perturbate prin infracțiune.

Totodată, instanța de apel a evidențiat că este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins fără executarea efectivă a acesteia. La caz, instanța de fond a efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, la locul de muncă, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că sunt neîntemeiate alegațiile titularului dreptului de apel în partea stabilirii pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 an și 8 luni în privința inculpatului constatând că concluzia instanței inferioare precum că corijarea inculpatului este posibilă și prin aplicarea pedepsei sub formă de 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, este una corectă, motivată și întemeiată.

În conformitate cu art. 186 alin (2) lit. c) și d) Cod penal, *fapta prevăzută de acest articol se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de-ore, sau cu închisoare de până la 4 ani.* Ținând cont de circumstanțele comiterii infracțiunii, conducându-se de principiile generale de stabilire a pedepsei consfințite de art. 61 alin. (2) Cod penal, reieșind din caracterul infracțiunii, care potrivit prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal este una mai puțin gravă, de circumstanțele: recunoașterea vinei, căința sinceră, circumstanțe agravante n-au fost stabilite, instanța a concluzionat că, îndreptarea și reeducarea inculpatului este posibilă, fără izolarea lui de societate, ținând cont de noile limite minime și maxime ale pedepsei prevăzute de art. 186 alin (2) lit. c) și d) Cod penal, consideră că în privința inculpatului Perciuleac P., pentru comiterea de către acesta a infracțiunii, este echitabilă

aplicarea prevederilor art. 364<sup>1</sup> alin. (8) Cod de procedură penală, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Concomitent, s-a specificat că instanța de fond corect a reținut că rapoartele de expertiză efectuate pe cauză au fost dispuse prin ordonanțele organului de urmărire penală. Cheltuielile invocate în speță sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

Astfel, nu poate fi reținut argumentul apelantului precum că prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 40-108 din 09 februarie 2018), alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală a fost abrogat, prin ce se atestă intenția legiuitorului de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului, or, infracțiunea imputată inculpatului a fost săvârșită și expertizele au fost înfăptuite până la introducerea acestor modificări.

**6.** Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel, procurorul a declarat recurs ordinar solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea cererii se indică următoarele:

- instanța de apel nu s-a expus asupra prevederilor art. 7, 61, 75, 76 Cod penal, adică nu a efectuat procedura de individualizare și stabilire a duratei și quantumului pedepsei, ignorând prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, unde este prevăzut că: „*Sentiința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată*”, prevederi ce sunt valabile și pentru instanța de apel;

- instanța de apel a ignorat prevederile art. 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a acestui cod;

- decizia adoptată în cauza lui Perciuleac P., la motivarea stabilirii pedepsei contravine prevederile art. 394 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală;

- acuzarea consideră greșite concluziile instanței de apel în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale;

- ambele instanțe nu au ținut cont de gravitatea și urmările infracțiunii, de personalitatea inculpatului, care anterior a fost judecat pentru comiterea unei infracțiuni similare, fiind condamnat la 180 ore de muncă neremunerată în folosul comunității;

- instanța de judecată nu a ținut cont de pericolul social care îl reprezintă inculpatul Perciuleac P., care fiind tras anterior la răspundere penală pentru comiterea infracțiunilor de furt, din nou a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, și ca rezultat al pedepselor penale aplicate anterior, nu a fost atins scopul legii penale de corectare și corijare a acestuia.

În drept, avocatul își întemeiază cererea de recurs pe temeiurile de casare stipulate de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) din Codul de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1<sup>1</sup>) Cod de procedură penală, avocata Mîrzîncu A. a depus referință în numele inculpatului privitor la opinia asupra recursului procurorului menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, cu menținerea sentinței.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, fără citarea părților, în baza actelor din dosar, Colegiul Penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru următoarele considerente.

Pornind de la dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, se relevă că instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat. Soluția instanței prin care se dispune inadmisibilitatea cererii de recurs, din motiv că este vădit neîntemeiată, este precedată de efectuarea verificării temeiurilor de casare invocate de parte, în raport cu actele dosarului, drept urmare constatându-se că actul recurat este conform legii, fără a prezenta vreo lipsă de natură să-l afecteze și să genereze desființarea acestuia.

Din conținutul cererii, se constată că procurorul face trimitere la temeiurile de casare stipulate de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) din Cod de procedură penală, menționând că prin sentință inculpatului ia fost aplicată o pedeapsă prea blândă raportat la fapta comisă de acesta, iar instanța de apel nu a intervenit în acest sens în hotărârea contestată de acuzatorul de stat, de aceea, la caz, au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale, instanțele de fond nemotivându-și suficient hotărârile în acest aspect. Pentru motivele expuse, procurorul intervine cu solicitarea de a fi casată decizia instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Verificând actele cauzei raportate la criticele avansate de recurent, instanța de recurs le consideră vădit nefondate, menținând *ad integrum* atât statuările din sentință, cât și cele din decizia instanței de apel, în partea ce ține de chestiunea individualizării pedepsei realizate în privința inculpatului pentru comiterea de către acesta a infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal.

De altfel, pedeapsa aplicată inculpatului pentru infracțiunea comisă este în limitele speciale prevăzute de lege și nu s-au relevat împrejurări care ar conduce la modificarea acesteia. Raționamentele pe care se fundamentează soluția de inadmisibilitate a prezentului recurs, mai întâi se bazează pe aceea că, este inacceptabil faptul că procurorul, pe calea recursului ordinar, dorește să se ajungă practic la o nouă analiză a circumstanțelor de fapt din sentința primei instanțe și din decizia instanței de apel nu pentru a fi corectată vreo eroare judiciară, ci doar în vederea stabilirii unei pedepse mai aspre decât cea aplicată lui Perciuleac P. și de altă categorie.

La caz, pentru a reține eroarea de drept stipulată în pct. 10) și pentru a statua că s-au aplicat pedepse individualizate contrar exigențelor legale, instanțele de fond urmau să facă abstracție de prevederile art. 75 Cod penal, care reglementează criteriile generale de individualizare a pedepselor, dintre care unele se referă la respectarea prevederilor părții generale a Codului penal, în ceea ce privește aplicarea sancțiunilor de drept penal – limitele

fiecărei pedepse, limitele în raport de concurs de infracțiuni, recidivă, circumstanțe agravante și atenuante etc., dar și de limitele stabilite în partea specială a Codului, criteriile de fapt pentru individualizarea pedepsei se referă la gradul de pericol al faptei săvârșite, la persoana făptuitorului, la împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală. În general, cerința textuală a acestui caz de casare presupune că, s-a încălcat legea penală sau cea procesual-penală la aplicarea pedepsei și la stabilirea limitelor acesteia, sau modului de executare.

Supunând analizei subsidiare actele cauzei, Colegiul constată că eroarea de drept semnalată de recurent și stipulată în pct. 10) din alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în speță, cu certitudine nu a fost admisă de instanțele ierarhic inferioare. La trasarea acestei concluzii, instanța de recurs a avut ca bază mai multe argumente temeinice și pertinente, care cad sub incidența nemijlocită a circumstanțelor de fapt din dosar și se mențin în vigoare până în prezent.

Potrivit celor conținute în sentința și decizia instanței de apel, Colegiul Penal constată că, la determinarea quantumului pedepsei, instanțele au ținut seama de următoarele împrejurări: inculpatul a recunoscut fapta incriminată prin rechizitoriu și vinovăția sa de comiterea acesteia, s-a căit sincer, a comis o infracțiune mai puțin gravă, conform art. 16 Cod penal, anterior a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 Codul penal, antecedent stins, se caracterizează satisfăcător, la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu se află.

În cererea de recurs, procurorul enumeră în mare parte aceleași împrejurări evidențiate mai sus și în hotărârile judecătorești contestate, care în opinia lui ar urma să contribuie la soluția de aplicare a pedepsei cu închisoarea față de inculpat, totuși instanța de recurs nu este convinsă că o atare categorie de pedeapsă va duce la responsabilizarea inculpatului pe viitor, mai mult decât pedeapsa cu munca neremunerată aplicată acestuia prin sentință.

În același sens, se notează că, însăși scopul pedepsei penale stipulat în art. 61 Cod penal de legislator, prevede că pedeapsa este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare aplicată în privința condamnaților, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea infractorilor, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestora, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului incriminat prin rechizitoriu inculpatului, la caz, fiind incident art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat Perciuleac P., cu aplicarea art. 364<sup>1</sup> alin. (8) Cod de procedură penală, la pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 160 ore.

Față de lucrul judecat de instanțele de fond, Colegiul consideră că o atare modalitate de individualizare a pedepsei corespunde exigențelor legii penale, iar pedeapsa aplicată infractorului este echitabilă raportat la scopul urmărit de legislator în art. 61 Cod penal, care îl va descuraja pe inculpat de a comite pe viitor alte fapte infracționale.

În acest context, urmează de evidențiat că stabilirea sancțiunilor de drept penal este, pe de o parte, o sarcină care îi revine legislatorului, care stabilește pedepsele și celelalte

sanțiuni de drept penal prin fixarea unor limite minime și maxime ale acestora, în conformitate cu importanța abstractă a valorii sociale protejate, iar pe de altă parte, o sarcină pe care instanța o realizează în limitele stabilite de lege.

La fel, se specifică că, recurentul invocând eroarea de drept prevăzută de pct. 6), menționează despre faptul că hotărârea instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, cu toate acestea dânsul nu relevă expres ce omisiuni în acest aspect a admis instanța de apel.

Din atare considerente, Colegiul Penal respinge, ca nefondate, alegațiile titularului dreptului de recurs și reiterează că invocarea unor pretinse erori admise la etapa judecării cauzei de instanța de apel, urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei cărora se circumscriu. Pe lângă aceasta, Colegiul notează că decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor din art.6 CEDO.

Mai mult ca atât, deși art. 6 § 1 al Convenției obligă instanțele judecătorești să-și motiveze hotărârile, Curtea a clarificat că acest lucru nu impune un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de parte (*Van de Hurk v. the Netherlands*). Modul în care se aplică obligația de motivare a hotărârilor judecătorești poate varia în funcție de natura acestora și trebuie apreciat în lumina circumstanțelor fiecărei cauze în parte (*Hiro Balani v. Spain*).

Având în vedere considerentele menționate în partea descriptivă a prezentei decizii și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.414-419 Cod de procedură penală, iar argumentele din recursul ordinar declarat de procuror, sunt vădit neîntemeiate.

**9.** În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

#### **d e c i d e :**

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2019, în cauza penală privindu-l pe Perciuleac Piotr Serghei, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 16 octombrie 2019.

**Președinte**

**Diaconu Iurie**

**Judecător**

**Catan Liliana**

**Judecător**

**Guzun Ion**